

СТ А Н О В И Щ Е

От проф. д.с.н. Божидар Сашков Ивков

За научните трудове и дейност на гл. ас. д-р Светлана Дойчева Стаменова, единствен участник в конкурса за академична длъжност „доцент“ по по научна област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата и научна специалност Социология за нуждите на секция „Публични политики и социални промени“ при ИФС, обявен в ДВ бр.67/28.07.2020 г. и Протокол № 22 от 24.09.2020 г.

1. Общо описание на представените материали

В конкурса за академична длъжност „доцент“ д-р Св. Стаменова кандидатства с 2 монографии, 7 студии, една глава от колективна монография и 13 статии. Научните интереси на д-р Стаменова се позиционират в такива проблемни полета, като социални неравенства, междуетнически отношения, идентичност, политики и политически отношения, етически въпроси и ценности и др.

От приложената справка за количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ИФС при БАН е видно, че д-р Стаменова отговаря на всички задължителни условия по ЗРАСРБ и Правилника на Научния съвет за защита на дисертации и заемане на академични длъжности в ИФС (бивш ИИОЗ) при БАН. Прави впечатление, че по показателя „цитируемост, д-р Стаменова надхвърля над 3 пъти изискуемия се минимум.

2. Обща характеристика на научната, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата

Гл. ас. д-р Светлана Стаменова е възпитаник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, катедра „Социология“, където през 1987 г. става магистър по социология. През 1994 г. завършва магистърска степен по политически науки в Централния Европейски университет, Будапеща. Прави докторантура в Института за политически изследвания при Полската академия на науките, където успешно защитава дисертация на тема „Структурни и аксиологични

детерминанти за политическа подкрепа. Сравнителен анализ между Полша и България” през 1999 г.

Професионалната кариера и реализация на д-р Стаменова е свързана с Института по социология, Института за изследване на общества и знанието и от скоро ИФС при БАН. В периода май 2004 – октомври 2005 г. е специализирала в университета Уорик, Великобритания, а също така и в Лондонското училище за икономически и политически науки.

Д-р Стаменова има богат научно-изследователски опит, натрупан по време на провеждането на много емпирични социологически изследвания и реализацията на множество проекти, финансирани от български и чуждестранни донори.

3. Учебна дейност на кандидатката от началото на кариерата ѝ

Гл. ас. д-р Светлана Стаменова има, макар и скромно, преподавателски опит. Тя е изнасяла курс лекции „Теории и концепции за посткомунистическата системна промяна” в СУ „Св. Климент Охридски” (два семестъра), в ЮЗУ „Неофит Рилски”, Благоевград (един семестър) и в Нов български университет (един семестър) в периода 1999-2001 г.

4. Съдържателен анализ на научните постижения на кандидата, ясна характеристика на научните приноси

Научно-теоретичните и научно-приложните приноси, са формулирани адекватно и отразяват постиженията на д-р Стаменова. Това, което прави впечатление е факта, че тя е успяла да установи, че масовото съзнание на българското етническо мнозинство не прави разлика между политическа и етническа национални идентичности. Тези два вида идентичности – на теория противоположни, са смесени в националното съзнание. В тази посока е важно да се отбележи и установения факт, че етническата идентичност на българите не само не намалява социалната им толерантност към етническите малцинства у нас, а обратно – намалява социалните дистанции към тях.

Интерес представлява сравнителния анализ на значителните различия в типа пост-комунистическа трансформация в България и Полша, като ефект на културното и историческо наследство на тези страни. Особено важен ми се струва сравнителния анализ между България и Румъния, от една страна, и страните от централна Европа – Полша, Унгария, Чехия и др., които значително по-бързо и многостранно преодоляха проблемите, свързани със структурните промени в началото на 90-те години на ХХ век.

Това, което прави особено силно впечатление в работата на гл. ас. д-р С. Стаменова, е факта, че всички нейни теоретически обобщения и анализи се

основават върху емпиричен материал от проведени от нея емпирични социологически изследвания.

Трябва да се подчерта социалната значимост на анализа и дебата за продажбата на българска земя – една твърде чувствителна и болезнена тема за много българи. Д-р Стаменова разкрива аргументирано една световна тенденция, политика и стремеж на други, по-богати страни, да купуват и завладяват земите на по-бедните страни. Основната последица е унищожаване на земеделието на последните и множество разорени и оставени без поминък местни фермери.

Струва ми се, че специално внимание заслужава изградената систематизация на на вижданията на много водещи световни учени от социалната област, които подлагат на сериозна критика неолибералната и глобалистка идеология и практика, както и приеманите и реализирани закони, насочени срещу мнозинството хора. Една прикрита и специфична евгеника.

На фона на някои събития през последните 3-4 години в ИФС срещата ми с творчеството и научната работа на гл. ас. д-р Светлана Стаменова е истинско удоволствие, защото това е среща с реален, отговорен, знаещ и можещ социален изследовател, който създава реално знание за обществото и протичащите в него тенденции и процеси. Впечатлен съм много приятно от липсата на парадоксални алогизми в трудовете на кандидатката.

5. Отражение на научните публикации на кандидата в нашата и чуждестранната литература

Гл. ас. д-р Светлана Стаменова представя 21 цитирания, които са предимно в международни реферирани издания, което е впечатляващо. Това може да се приеме вероятно, като добра видимост на работата на кандидатката сред световната научна общност.

6. Критични бележки

Имам две критични бележки по отношение на работата и резултатите от нея, които обаче не оказват никакво влияние върху крайната ми оценка. Става дума за следното:

1. Често д-р Стаменова, работейки по един или друг проблем, „забравя“ или negliжира постиженията на българските автори и българската социология в съответното проблемно поле.
2. Не рядко д-р Стаменова е твърде категорична при приемането или отхвърлянето на дадени тези или хипотези. Подобна крайност, поне в мен, поражда онова напрежение, присъщо на съмнението в достоверността на твърденията.

7. Лични впечатления за кандидата и други данни, непосочени в предходните точки

Познавам от няколко години колежката д-р Стаменова, с която имам честа да работя в една секция. Тя се е доказала като сериозен и отговорен изследовател и колега, на когото може да се разчита.

8. Мотивирано и ясно формулирано заключение

На основата на казаното по-горе убедено и без никакви съмнения призовавам уважаемите членове на Научното жури по конкурса да **гласуват единодушно НЖ да препоръча на НС на ИФС при БАН кандидатът гл. ас. д-р Светлана Стаменова да бъде назначена на научната длъжност „доцент“ в секция „Публични политики и социални промени“ към ИФС при БАН.**

проф. д.с.н Божидар Ивков:

ноември 2020 г.